

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

5. De ordinatio[n]e rationis ad actu[m] memora[n]di.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

De ordinatione rationis quantum ad actum
memorandi.

CAPVT V.

ORdinanda est ratio, quatum ad actum memorandi. Et notandum quod memoratiuæ rationis triplex est actus. Primus est, species intelligibiles retinere; secundus est eas repræsentare; tertius est amissas reparare, & hoc est reminisci. Ad ordinationem memoratiuæ pertinet, vt salubria libenter memoremur: noxia verò obliuiscamur. De salubribus, quæ laudabiliter memoramur, aliqua tangamus. Primo commendabilis est memoria benefactoris vel beneficij: & maximè memoria creatoris vel redemptoris. Memento creatoris tui. Hoc facite *Eccl. 8.18.*
in meam commemorationem. Mementote diei *Luc. 22.*
huius qua egressi estis de Ægypto. Gratiam *Exod. 13.*
dei uos pro te animam suam. In libro de vita solitaria. Scit, qui *Eccl. 29.*
cunque sensum Christi habet, quantum Christianæ pietati expediat: quantum seruum Dei, *Bernard.*
seruum redemptoris Christi deceat, & utile sit ei, vna saltem aliqua diei hora, passionis ipsius ac redemptionis attentius recolligere beneficia: ad fruendum suauiter in conscientia, & recolendum fideliter in memoria. *Dent. 6.*
Secundò, memoria præceptorum Dei. Erunt verba hæc, quæ præcipio tibi hodie, in corde tuo, & narrabis ea filiis tuis: & meditaberis sedens in domo tua, & ambulans in itinere, dormiens atque consurgens. *Iosue 1.*
Non recedat volumen legis huius de ore tuo: sed meditaberis in eo diebus & noctibus. *Eccl. 3.*

Quæ

Quæ præcepit tibi Deus, hæc cogita semper.
 Tertiò, memoria iustitiæ quam Deus exercuit
 in transgressores mandatorum suorum. In Psal.
Eccl. 18. Memorabor iustitiæ tuæ solius: Memor esto iu-
 dicij mei: sic enim erit & tuum. Mihi heri, & tibi
 hodie. Quartò, memoria diuinæ misericordiae,
 quæ valde necessaria est positis in tribulatione,
 ne in desperationem labantur: Memoratus sum
 misericordiae tuæ Domine, & cooperationis
 tuæ quæ à seculo sunt: qui eruis sustinentes te
 Domine, & liberas de manibus gentium: Me-
 mentote qualiter salui facti sunt patres nostri in
 mari rubro. Quintò, memoria belli spiritualis,
 in quo tot & tanti ceciderunt: Memento belli.
 Hieronymus. Ne in præterita castitate confidas,
 nec Dauide sanctior, nec Salomone potes esse
 sapientior, nec Sampson fortior. Memèto sem-
 per quod paradisi colonum mulier de posses-
 sione sua eiecit. Sexto memoria vitæ sanctorum,
 quam debemus imitari. Gregorius. Facta præ-
 cedentium consideremus: & non erunt gra-
 uia quæ toleramus. Mementote sermonis mei
 quem dixi vobis: non est seruus maior Domino
 suo. Si me persecuti sunt, & vos persequentur.
 Septimò, Memoria aduersitatis in prosperitate:
 & prosperitatis in aduersitate. In die bonorum
 ne immemor sis malorum: & in die malorum
 ne immemor sis bonorum: Memento pauper-
 tatis in tempore abundantiae, Octauò, memoria
 mortis. In omnibus operibus tuis memorare
 nouissima tua: & in æternum non peccabis. No-
 nò, memoria status honorabilis, à quo quis de-
 generauit: vt est nobilitas carnalium vel spiri-
 tualium

tuallum parentum : à qua quis cecidit. Sapiens.
 Ad hoc tantum nobilitatis memineris , vt
 cum claritate generis , morum sanctitate con-
 tendas : & cum nobilitate corporis, animi nobi-
 litate proficias. Attendite ad petram vnde excisi *Isai. 51.*
 estis. Attendite ad Abraham patrem vestrum.
 Memor esto vnde excideris , & age pœnitenti- *Apoc. 2.*
 am. Decimò , memoria priorum peccato-
 rum, ad dolendum. Recogitabo tibi omnes an- *Isa. 38.*
 nos meos in amaritudine animæ meæ. Multa
 etiam sunt, quorum est laudabilis obliuio. Pri-
 mò, est laudabilis obliuio iniuriarum: Non me-
 moreris iniuriæ ciuium tuorum. Animus obli- *Leuit. 19.*
 uiosus beneficiorum , & tenax iniuriarum, est
 velut colatorium feces retinens : & quod pu-
 rum est, exire permittens. Secundò, obliuio be-
 neficij alteri dati. Hæc est enim lex beneficij in-
 ter duos (vt ait Sapiens) quod alter statim debet
 obliuisci dati: alter memor esse accepti. Tertiò,
 obliuio delectationum , quas aliquis habuit in
 peccatis. Qui recogitat præterita peccata dele-
 ctando in eis mentem, reuertitur in Ægyptum,
 vt filij Israël: Recordamur piscium quos come- *Num. 11.*
 debamus in Ægypto. Item hoc est respicere re-
 tro, vt vxor Loth, quæ versa est in statuam salis.
 Memores estote vxoris Loth. Quartò, obliuio *Luc. 17.*
 rerū temporalium in viris contemplatiuis. Quæ *Phil. 3.*
 retro sunt obliuiscēs, ad ea verò quæ sunt priora,
 extédens me ipsum. Philosophus loquens de tē-
 perantia perfectorum. Temperantia, inquit, est,
 terrenas cupiditates non reprimere, sed penitus
 obliuisci. Item ad ordinationem memoratiuæ
 pertinet, vt in ea pri^o necessaria reponatur. Si. n.
 primo

*Epist. 89. de
clinando
ad finem.* primo superuacuis repleta fuerint, necessaria non admittit. Seneca: Liberalium artium con-
fectatio verbosos & sibi placentes facit: & ideo non discunt necessaria, quia superuacua didicerunt. Item ad eius ordinationem pertinet, ut caueatur ne multitudine eorum quæ leguntur

*Epist. 2. à
med. illius.* vel audiuntur, memoria confundatur. Seneca: Cum multa percurrens, vnum excipe quod illo die decoquas. Idem; Distrahit animum librorum multitudo. Itaque cum legere non possis quantum habueris: sat est habere quantum legas. Ruminatio etiam longa infigendum est memoriæ, quod nolumus obliuisci. Et qui sentit se habere labilem memoriā, Scriptura eius defectum supplere debet. Sapientiam scribe

Eccl. 38.

tempore vacuitatis. Bis scripsit Dominus decalogum populo Iudæorum in tabulis lapideis. Etiam habenti tenacem memoriā necessaria est Scriptura, quia, iuxta verbum Senecæ, in memoriā primo senectus incurrit.

*De ordinatione rationis, quantum ad actum
interpretandi.*

CAPVT VI.

ORdinanda est ratio, quantum ad actum interpretandi. Et notandum quod interpretatiua est vis iudicatiua intellectus, & eius duplex est actus: scilicet excogitatio, & significatio. Excogitatio est informatio cogitationis ad exprimendum quod est dicendum. Significatio verò est demonstratio cogitationis formate per verba, vel alia signa. Ad ordinationem interpretatiuæ